

2018/3. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı
Dış Ticaret ve Kambiyo Mevzuatı
22 Kasım 2018 Perşembe – 18.00 (**Sınav Süresi 2 Saat**)

SORU 1: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının ihracat bedellerinin yurda getirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenleyen cari İhracat Genelgesinin “Efektif olarak getirilen ihracat bedelleri” hükümleri kapsamında Nakit Beyan Formu (NBF) konusu efektifin, ihracat bedeli olarak alışının yapılabilmesi için gerekli şartlar nelerdir? Sıralayınız. **(30 Puan)**

SORU 2: Serbest Bölgeler Uygulama Yönetmeliğine göre serbest bölgelerde faaliyet gösteren kullanıcıların “faaliyetinin geçici olarak durdurulması ve faaliyet ruhsatının iptali” hallerini yazınız. **(30 Puan)**

SORU 3: Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğin (Tebliğ No: 2018-32/45) “yabancı para alım satım hesaplarının işleyişine” ilişkin hükümlerine göre, A grubu yetkili müesseseler tarafından transfer gerçekleştirebilen kuruluşlar aracılığıyla ve B grubu yetkili müesseseler tarafından bankalar aracılığıyla yapılan transfer yoluyla yabancı para alım satım işlemlerinde uygulanacak esaslar nelerdir? Sıralayınız. **(20 Puan)**

1

SORU 4: 4458 sayılı Gümrük Kanununa göre aşağıdaki kavramlar neyi ifade eder? Açıklayınız.

- a. İthalat Gümrük İdaresi **(4 Puan)**
- b. Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesinde Yerleşik Kişi **(4 Puan)**
- c. Serbest Dolaşımda Bulunmayan Eşya **(4 Puan)**
- d. Gümrük Gözetimi **(4 Puan)**
- e. Rejim Hak Sahibi **(4 Puan)**

SINAV KOMİSYONU CEVAPLARI

Cevap 1 - İhracat Genelgesinin “Efektif olarak getirilen ihracat bedelleri” başlıklı 12 nci maddesine göre, Nakit Beyan Formu (NBF) konusu efektifin ihracat bedeli olarak alışının yapılabilmesi için;

- a) NBF'nin düzenlenme tarihinden itibaren 30 gün içinde bankalara tevdi edilmesi,
- b) NBF'nin “Geliş Sebebi” bölümünde efektiflerin getirilme sebebinin ihracat ile ilgili olduğunu belirtir bir ifadenin kayıtlı olması,
- c) İhracat bedeli başkası adına getiriliyorsa NBF'nin ilgili kısımlarının bu hususu belirtecek şekilde doldurulması veya bu hususun açıklama olarak NBF'de yer alması,
- ç) Tevdiat sırasında NBF'yi ibraz eden şahsın kimlik tespitinin yapılması,
- d) İhracatçının ihracat işlemiyle ilgili yazılı beyanı, işlemin niteliğine göre proforma fatura, satış sözleşmesi, kesin satış faturası veya GB'nin yanı sıra ihracatçı veya ithalatçının yazılı beyanında NBF'de kimliği belirlenen şahıs ile NBF sahibi ihracatçı ve ithalatçı arasındaki illiyet bağının belirtilerek bankalara ibraz edilmesi,
- e) NBF'de kayıtlı efektif tutarının tamamen DAB'a bağlanması halinde, NBF aslinin ilgilisine iade edilmeyerek bankalar tarafından alikonulması, kısmen bağlanması halinde ise, NBF aslı üzerine DAB'a bağlanan tutara ilişkin not düşülverek fotokopisi alındıktan sonra aslının ilgilisine iade edilmesi, gerekir.

2

Cevap 2 - Serbest Bölgeler Uygulama Yönetmeliğinin “Faaliyetin Geçici Olarak Durdurulması ve Faaliyet Ruhsatının İptali” başlıklı 14 üncü maddesine göre kullanıcıların faaliyetlerinin geçici olarak durdurulması ve faaliyet ruhsatının iptaline ilişkin esaslar şunlardır:

- a) Aşağıda belirtilen hallerde, Bölge Müdürlüğünce Kullanıcının Serbest Bölgeden mal çıkışlarına ve bölge içi mal satışlarına ilişkin Serbest Bölge İşlem Formları bir ay süreyle işleme konulmaz. Ancak, kullanıcı tarafından bir aylık süre dolmadan önce bu hususların düzeltilmesi halinde Bölge Müdürlüğünce işlem formları tekrar işleme konulur.
 - 1) Yönetmelik hükümleri uyarınca verilmesi gereken belgeler ile Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlüğünce istenilen bilgi ve belgelerin zamanında verilmemesi veya yanlış bilgi verilmesi,
 - 2) Kullanıcı, yetkili temsilcisi veya görevlileri tarafından bölge tesis, araç-gereç ve ekipmanlarına, çevreye veya diğer kullanıcılar zarar verildiğinin tespit edilmesi ve Bölge Müdürlüğünce yapılan uyarıya rağmen bu durumun düzeltilememesi ve/veya zararın tazmin edilmemesi,
 - 3) Kullanıcının İşletici veya B.K.İ. ile Bölge İşleticiliği Ruhsatı kapsamında yaptığı kira ve/veya satış sözleşmesi hükümlerine uymadığının tespit edilmesi,
 - 4) Yazılı talimatlara uyulmadığının veya bölge düzenini bozucu davranışlarda bulunulduğunun tespit edilmesi,
- 5) Faaliyet Ruhsatı Müracaat Formunda beyan ve taahhüt edilen hususlarda meydana gelen değişikliklerin bildirilmemesi.

- b) Mevzuata aykırı olarak bölgeye mal getirildiğinin, bölgeden mal çıkarıldığının tespiti veya re'sen yapılacak stok sayımında Bölge Müdürlüğü kayıtları ile Kullanıcının mevcut stokları arasında, mal kalemi bazında miktarı % 5'i geçmeyen sebebi açıklanamayan eksiklik veya fazlalığın tespiti

halinde, Kullanıcının bölgeden mal çıkışlarına ve bölge içi mal satışlarına ilişkin Serbest Bölge İşlem Formları 3 ay süreyle işleme konulmaz. Serbest Bölge Gümrük İdaresi konu hakkında bilgilendirilir.

c) Aşağıda belirtilen hallerde, yapılacak değerlendirme neticesinde, gerek görülmeli durumunda Faaliyet Ruhsatı Genel Müdürlüğü tarafından iptal edilir ve Serbest Bölge Gümrük İdaresi konu hakkında bilgilendirilir.

1) (a) bendinde belirtilen süre sonunda, aykırı işleme devam edildiğinin veya aynı benden birden çok sayıda ihlal edildiğinin Bölge Müdürlüğü'nce düzenlenecek tutanakla tespit edilmesi,

2) Mücbir sebep halleri hariç 3 yıl süreyle hiçbir faaliyette bulunulmadığının Bölge Müdürlüğü'nce tutanakla tespit edilmesi,

3) Faaliyet Ruhsatı Müracaat Formunda beyan ve taahhüt edilen hususlara uyulmaması veya beyan edilen hususların gerçek dışı olduğunu sonradan yapılan inceleme ve denetimler sonucu tespit edilmesi,

4) Serbest bölgede faaliyette bulunulmasının kamu yararı, kamu düzeni ve/veya kamu güvenliğine aykırı olduğuna dair bulgu ve bilgiye erişilmesi,

5) Kanun, yönetmelik, tebliğ ve genelge hükümlerine uyulmadığının tespit edilmesi.

d) Aşağıda belirtilen hallerde Faaliyet Ruhsatı hiçbir uyarıyla gerek kalmaksızın Genel Müdürlüğü'nce iptal edilir ve Serbest Bölge Gümrük İdaresi konu hakkında bilgilendirilir.

1) Mevzuata aykırı olarak bölgeye mal getirildiğinin, bölgeden mal çıkarıldığı tespiti müteakip veya re'sen yapılacak stok sayımında Bölge Müdürlüğü kayıtları ile Kullanıcının mevcut stokları arasında, mal kalemi bazında miktarı % 5'ten fazla sebebi açıklanamayan eksiklik veya fazlalığın tespiti,

2) Bölge dışındaki faaliyetler nedeniyle elde edilen kazanç ve iratların, bölgede elde edilmiş kazanç ve iratlar gibi gösterilerek muhasebe kayıtlarının birleştirilmesi ve/veya bu amaçla sahte veya muhteviyatı yaniltıcı belge kullanılması suretiyle vergi kaçırıldığı belirlenmesi,

3) (b) bendinde belirtilen işlemin tekrarı.

Bu maddede düzenlenen idari müeyyideler, diğer mevzuat çerçevesinde gerçekleştirilen işlemler ile bu işlemlerin sonuçlarına bakılmaksızın uygulanır.

Faaliyet ruhsatında belirtilen sürenin sona ermesi veya ruhsatları yukarıdaki nedenlerle iptal edilmiş olmasına rağmen faaliyetine devam etme girişiminde bulunanların malları bölgeye alınmaz. Bölgedeki malları bu Yönetmeliğin 52. nci maddesine göre tasfiye işlemeye tabi tutulur.

Cevap 3 - Türk Parası Kıyimetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğin (Tebliğ No: 2018-32/45) yabancı para alım satım hesaplarının işleyişi başlıklı 23. ünű maddesine göre; A grubu yetkili müesseseler tarafından transfer gerçekleştirebilen kuruluşlar aracılığıyla ve B grubu yetkili müesseseler tarafından bankalar aracılığıyla yapılan transfer yoluyla yabancı para alım satım işlemlerinde aşağıda belirtilen esaslar uygulanır:

a) Aynı iş günü içerisinde transfer emrinin verilmesi veya işleme konu fiziki teslimatın yapılması şarttır.

b) A grubu yetkili müessesesi, transfer gerçekleştirebilen kuruluşlar üzerinden transfer yoluyla müşterilerine yabancı para alım satım hizmeti sunarken sadece alım satım için kullanılmak üzere her bir yabancı para cinsi için ayrı ayrı olmak üzere bankalar nezdinde yabancı para alım satımı için

vadesiz hesap veya özel cari hesap, ödeme kuruluşları nezdinde ödeme hesabı ve elektronik para kuruluşları nezdinde hesap açmak zorundadır.

c) B grubu yetkili müessesese, bankalar üzerinden transfer yoluyla müşterilerine yabancı para alım satım hizmeti sunarken sadece alım satım için kullanılmak üzere her bir yabancı para cinsi için ayrı ayrı olmak üzere bankalar nezdinde yabancı para alım satımı için vadesiz hesap veya özel cari hesap açmak zorundadır.

ç) Her bir para cinsi için sadece bir hesap kullanılabilir. Merkez ve şubeler için ayrı hesaplar açılabilir. Söz konusu hesaplar yabancı para alım satım işlemleri dışında herhangi bir işlem için kullanılamaz. Yabancı para alım satım işlemi için müşteriler tarafından bu hesaplara gönderilen tutarlar işlem gerçekleştirilene kadar yetkili müessesese tarafından herhangi bir şekilde değerlendirilemez. Söz konusu hesap bilgilerinin Müsteşarlığa 30 gün içerisinde bildirilmesi zorunludur.

d) Yetkili müesseselerin söz konusu hesapların yalnızca yabancı para alım satımı için kullanılacağını A grubu için ilgili transfer gerçekleştirebilen kuruluşlara ve B grubu için bankalara hesap açılırken bildirmesi gereklidir.

e) Yetkili müessesese, yabancı para alım satım hesaplarında bulunan tutarlara ilişkin kayıtları, her bir müşteri bazında takibini sağlayacak şekilde tutar.

f) Yetkili müesseseler bu Tebliğ kapsamında yürütecekleri faaliyetlerin sürekliliğine ve yabancı para alım satım hesapları ve müşteri bilgilerinin güvenliğine ve gizliliğine dair gerekli tedbirleri almak zorundadır.

g) A grubu yetkili müessesese yabancı para alım satımı hesaplarında bulunan tutarlara ilişkin kendi kayıtları ile transfer gerçekleştirebilen kuruluşlardan alınacak hesap ekstrelerini günlük olarak karşılaştırarak her iş günü bir önceki iş gününe ait kayıtların mutabakatını sağlamakla yükümlüdür. B grubu yetkili müessesese yabancı para alım satımı hesaplarında bulunan tutarlara ilişkin kendi kayıtları ile bankalardan alınacak hesap ekstrelerini günlük olarak karşılaştırarak her iş günü bir önceki iş gününe ait kayıtların mutabakatını sağlamakla yükümlüdür. Zamanlama farkından kaynaklanan uyumsuzluklar hariç olmak üzere mutabakat sağlanmasına ilişkin yapılan her türlü düzeltme işleminin kaydının saklanması zorunludur.

ğ) Yabancı para hesaplarının mutabakat işlemlerine ilişkin ekstreler yetkili müesseseler tarafından elektronik ortamda saklanır.

h) Müşteri tarafından başlatılan yabancı para alım satımında yetkili müessesese, yabancı para alım satımının tam tutarının müşteri nezdine geçmesinden sorumludur. Transfer gerçekleştirebilen kuruluşlardan kaynaklanan teknik sıkıntılardan dolayı tutarların müşteri nezdine geçmemesi durumunda ilgili bankadan tevsik edici yazı alınması ve yetkili müessesese tarafından ilgili yazının 5 yıl süreyle saklanması zorunludur.

i) A grubu yetkili müesseselerin transfer gerçekleştirebilen kuruluşlar ve B grubu yetkili müesseselerin bankalar aracılığıyla yaptıkları transferler yoluyla gerçekleştirilen yabancı para alım satım işlemlerinde yetkili müessesese tarafından her bir işleme özel işlem numarası verilir. Söz konusu işlem numarası yetkili müesseseler tarafından A grubu yetkili müesseselerin transfer gerçekleştirebilen kuruluşlara ve B grubu yetkili müesseselerin bankalara verdikleri transfer talimatlarında ve işlemler sonucunda kesilen DAB ve DSB'lerde belirtilir.

i) Yabancı para alım satım hesapları, yabancı para alım satım işlemi veya bu işlemlere ilişkin tutarların söz konusu hesaplara aktarılması dışında herhangi bir iş ve işlem için kullanılamaz veya teminat olarak gösterilemez.

j) Yabancı para alım satım hesaplarına her ne ad altında olursa olsun faiz ve/veya kâr payı işaretilemez.

Cevap 4 –

- a. İthalat Gümrük İdaresi; Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşyanın risk analizine dayalı kontrolleri de dâhil olmak üzere gümrükçe onaylanmış bir işlem ve kullanımına tabi tutulmasına ilişkin işlemlerinin yerine getirildiği gümrük idaresini,
- b. Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesinde yerleşik kişi:
 - i) Bu bölgede yerleşim yeri olan bütün gerçek kişileri;
 - ii) Bu bölgede kayıtlı işyeri, kanuni iş merkezi veya şubesи bulunan bütün tüzel kişi veya kişiler ortaklığını,
- c. Serbest dolaşımda bulunmayan eşya; serbest dolaşımda bulunan eşya dışında kalan eşya ile transit hükümleri saklı kalmak üzere Türkiye Gümrük Bölgesini fiilen terk eden eşayı;
- d. Gümrük gözetimi; gümrük mevzuatına ve gereken hallerde gümrük gözetimi altındaki eşaya uygulanacak diğer hükümlere uyulmasını sağlamak üzere gümrük idareleri tarafından genel olarak uygulanan işlemleri;
- e. Rejim Hak Sahibi; Kendi adına ve hesabına gümrük beyanını yapan veya hesabına gümrük beyanı yapılan kişi veya bu kişilere ait bir gümrük rejimi ile ilgili hakların ve yükümlülüklerin devredildiği kişiyi;

İfade eder.